

Titulació	Tipus	Curs
Arqueologia	OP	4
Història	OP	4
Ciències de l'Antiguitat	OP	3
Ciències de l'Antiguitat	OP	4

Professor/a de contacte

Nom : Agnès Garcia Ventura

Correu electrònic : agnes.garcia.ventura@uab.cat

Prerequisits

No hi ha prerequisits per cursar aquesta assignatura.

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Objectius

El principal objectiu de l'assignatura és el de situar el gènere al mateix nivell que altres variables com l'estatus socioeconòmic o l'etnicitat a l'hora d'explicar la configuració social de les grans civilitzacions i àrees d'estudi del món antic (Mesopotàmia, Egipte, Egeu, Península Itàlica i Llevant Mediterrani). En acabar l'assignatura, l'alumnat coneixerà casos d'estudi on la perspectiva de gènere és fonamental per explicar aquestes àrees, aplicant sobretot el concepte treballat a classe de la interseccionalitat. A més haurà de poder identificar si en un text acadèmic de referència s'usa o no perspectiva de gènere.

Resultats d'aprenentatge

1. Expressar-se eficaçment aplicant els procediments argumentatius i textuais en els textos formals i científics
2. Fer presentacions orals utilitzant un vocabulari i un estil acadèmics adequats.
3. Identificar els mètodes propis de la història i la seva relació amb l'anàlisi de fets concrets.
4. Identificar el context en què s'inscriuen els processos històrics.
5. Identificar els mètodes propis de l'arqueologia i la seva relació amb l'anàlisi històrica.
6. Utilitzar el vocabulari tècnic específic i d'interpretació de la disciplina.
7. Reconèixer la importància de controlar la qualitat dels resultats del treball i de la seva presentació.
8. Aplicar tant els coneixements com la capacitat d'anàlisi a la resolució de problemes relatius al camp d'estudi propi.
9. Buscar, seleccionar i gestionar informació de manera autònoma tant en fonts estructurades (bases de dades, bibliografies, revistes especialitzades) com en informació distribuïda a la xarxa.
10. Fer servir la terminologia adequada en la construcció d'un text acadèmic.
11. Transmetre els resultats de la recerca arqueològica i comunicar conclusions, de manera clara, tant oralment com per escrit, a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
12. Presentar treballs en formats ajustats a les demandes i els estils personals, tant individuals com en

grup petit.

13. Identificar les idees principals i les secundàries i expressar-les amb correcció lingüística.
14. Dominar en el grau necessari els idiomes rellevants per a la pràctica professional.
15. Interpretar les fonts materials i el registre arqueològic.
16. Dominar l'estructura diacrònica general del passat.
17. Dominar la història universal de l'antiguitat.
18. Dominar i identificar la història de l'entorn immediat.
19. Interpretar i analitzar les fonts documentals.
20. Avaluar i resoldre críticament problemàtiques històriques pròpies de la història del gènere.
21. Relacionar els elements i els factors que intervenen en el desenvolupament dels processos històrics.
22. Avaluar i resoldre críticament els problemes historiogràfics propis dels estudis de la guerra.
23. Organitzar i planificar la cerca d'informació històrica.
24. Utilitzar els recursos informàtics propis de l'àmbit d'estudi de la història.
25. Analitzar de manera crítica els discursos divulgatius, especialment en relació amb la ideologia i els biaixos etnocèntrics i sexistes.
26. Interpretar textos històrics en relació amb els contextos arqueològics.
27. Conèixer els debats historiogràfics principals referents a l'antiguitat.
28. Utilitzar les fonts de recerca pròpies de l'estudi de la història de Catalunya.
29. Analitzar els processos històrics que condueixen als conflictes bèl·lics.
30. Descriure les estructures econòmiques, socials i polítiques de les societats clàssiques.
31. Saber llegir textos històrics escrits en suports diversos.
32. Avaluar críticament els models que expliquen l'Època Antiga.
33. Identificar les idees principals i les secundàries i expressar-les amb correcció lingüística.
34. Utilitzar correctament el lèxic específic de la història.
35. Utilitzar els recursos informàtics propis de l'àmbit d'estudi de la història.
36. Aprendre de manera autònoma.
37. Comunicar-se tant oralment com per escrit en l'idioma propi o en una tercera llengua utilitzant la terminologia i les tècniques pròpies de la historiografia.
38. Reconèixer i posar en pràctica les habilitats per treballar en equip següents: compromís amb l'equip, hàbit de col·laboració, capacitat per incorporar-se a la resolució de problemes.
39. Participar en debats sobre fets històrics respectant les opinions d'altres participants.
40. Reconèixer la diversitat i la multiculturalitat.
41. Analitzar les qüestions clau que permetin abordar l'estudi dels fenòmens històrics des d'una perspectiva de gènere.
42. Avaluar i resoldre críticament problemàtiques històriques pròpies de la història del gènere.
43. Elaborar un discurs organitzat i correcte, oralment i per escrit, en la llengua corresponent.
44. Identificar els mètodes propis de la història i la seva relació amb l'anàlisi de fets concrets.
45. Identificar el context en que s'inscriuen els processos històrics.

Continguts

L'assignatura es desenvoluparà a partir de cinc grans blocs. El primer oferirà una panoràmica teòrica, metodològica i historiogràfica. Els materials treballats en aquest bloc serviran de base per treballar els següents. Els blocs 2 a 5, en canvi, se centraran en els temes més àmpliament debatuts dins els estudis de gènere. En cada bloc es discutiran exemples de les grans civilitzacions i àrees d'estudi del món antic (Mesopotàmia, Egipte, Egeu, Península Itàlica i Llevant Mediterrani) a partir de fonts primàries i fonts secundàries. El curs, doncs, s'articularà a partir d'una aproximació temàtica, i no pas d'un fil cronològic o geogràfic. D'aquesta manera es propiciaran les comparacions entre diverses realitats del món antic i entre les aproximacions historiogràfiques que s'han fet a diferents casos d'estudi. L'objectiu serà afavorir la perspectiva crítica i de gènere.

Tema 1. Tendències historiogràfiques en l'estudi del gènere a l'antiguitat.

Tema 2. La construcció d'estereotips i d'ideals de feminitat.

Tema 3. L'estudi del treball amb perspectiva de gènere.

Tema 4. Biopolítica, identitat relacional i cures.

Tema 5. Sexualitat.

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Classes presencials	95	3,8	3, 4, 5, 6, 7, 8, 20, 21, 22, 42, 44, 45
Seminaris	15	0,6	1, 2, 9, 10, 11, 12, 23, 24, 25, 34, 35, 36, 38
Pràctiques d'aula	40	1,6	13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 37, 39, 40, 41, 43

La metodologia docent de l'assignatura incorpora tres tipus d'activitat:

(1) Classes teòriques: on es propiciaran espais de debat i reflexió teòrica i metodològica.

(2) Pràctiques d'aula: on es debatran, en plenari, termes bàsics a l'inici de cada bloc temàtic. I també es discutirà la confecció de les cartel·les de museu, una de les activitats avaluatives.

(3) Seminari i conferències: es programaran dues conferències o seminaris impartits per persones expertes en estudis de gènere aplicats al món antic per afavorir el coneixement de primera mà de persones expertes i la pluralitat de veus. També es proposaran conferències accessibles online i en obert (síncrones i asíncrones).

Gravació i difusió de les classes

Les sessions docents i els seus continguts estan protegits per la normativa de propietat intel·lectual i de protecció de dades. No es permet enregistrar, reproduir ni difondre classes o intervencions de les persones participants sense autorització expressa. Qualsevol enregistrament requerirà una autorització prèvia.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, perquè l'alumnat completi les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Examen	40%	0	0	13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 27, 28, 29, 30, 32, 33, 37, 41, 43
Test: lectures i conceptes bàsics	15%	0	0	3, 4, 5, 6, 7, 8, 20, 21, 22, 42, 44, 45
Seminari de lectures	10%	0	0	1, 2, 6, 20, 21, 38, 39
Cartel·la de museu - perspectiva de gènere	10%	0	0	12, 26, 31, 36, 39, 40
Comentari - fonts primàries i secundàries	25%	0	0	1, 2, 9, 10, 11, 23, 24, 25, 34, 35, 38

L'avaluació continuada de l'assignatura s'articula a partir de les següents activitats:

- Seminari de lectures (10% de la nota final)
- Test: lectures + conceptes bàsics (15% de la nota final)
- Comentari de fonts primàries/secundàries (25% de la nota final)
- Cartel·la de museu amb perspectiva de gènere (10% de la nota final)
- Examen (40% de la nota final)

Per a la cartel·la caldrà tenir en compte aquestes indicacions sobre com citar i elaborar la bibliografia:
<https://www.uab.cat/web/estudia-i-investiga/com-citar-i-elaborar-la-bibliografia-1345708785665.html>

Després de la publicació de les qualificacions de cadascuna de les activitats s'establirà un calendari de revisió per a l'alumnat que s'anunciarà a classe i al campus virtual. Les úniques activitats d'avaluació recuperables són els dos exàmens parcials. Per poder superar l'assignatura, cal que els dos exàmens tinguin una nota mínima igual o superior a 4. Així mateix, per poder optar a la recuperació l'estudiant ha d'haver estat avaluat en un conjunt d'activitats el pes de les quals equivalgui a un mínim de 2/3. Finalment, l'estudiant rebrà la qualificació de "No avaluable" sempre que no hagi lliurat més del 30% de les activitats d'avaluació.

Programació de proves

La programació de les proves d'avaluació no es pot modificar, tret que hi hagi un motiu excepcional i degudament justificat.

En situacions de malaltia crònica o aguda acreditada, l'alumnat té dret a un ajornament fins al límit que permeti el calendari acadèmic. En aquests casos, la sol·licitud de canvi de data o hora s'ha de presentar amb una antelació mínima de set dies, aportant els justificants corresponents. Quan la causa és de força major sobrevinguda, la normativa permet que la petició es presenti després de la data prevista de la prova, sempre que s'aportin els justificants en un termini màxim de tres dies hàbils. Aquest supòsit inclou, per exemple, un naixement o adopció, o la defunció de la parella o d'un familiar fins a segon grau. En el cas de malaltia o altres circumstàncies, els justificants han d'acreditar de manera clara que l'estudiant no estava en condicions de dur a terme la prova en la data i hora programades. Queda a criteri del professorat tenir en consideració qualsevol circumstància fora de les anteriorment establertes.

D'altra banda, en cas que, per situacions sobrevingudes i justificades, sigui necessari modificar el procediment d'avaluació descrit a la guia docent i/o la data publicada al calendari d'avaluacions, el/la docent responsable de l'assignatura exposarà i debatrà amb el grup classe afectat la proposta de modificació, que serà comunicada mitjançant el Campus Virtual de l'assignatura amb la màxima antelació possible.

Avaluació única

L'alumnat que s'aculli a l'avaluació única haurà de dur a terme les següents activitats avaluatives, que tindran aquesta ponderació:

- Comentari de fonts primàries/secundàries (40% de la nota final)
- Cartel·la de museu amb perspectiva de gènere (10% de la nota final)
- Examen (50% de la nota final)

S'aplicarà el mateix sistema de recuperació que per l'avaluació continuada. Per tant, només seran recuperables el comentari i l'examen.

Optar per l'avaluació única no eximeix l'estudiantat d'assistir a classe.

Plagi o conducta fraudulenta

En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

Intel·ligència artificial

Aquesta assignatura permet l'ús de tecnologies d'Intel·ligència Artificial (IA) exclusivament en l'elaboració de la cartella i com a suport a la preparació del seminari de lectures. Pel cas de la cartella, l'estudiant ha de (i) identificar les parts que han estat generades amb IA; (ii) especificar les eines utilitzades; i (iii) incloure una reflexió crítica sobre com aquestes han influït en el procés i el resultat final de l'activitat. La no transparència de l'ús de la IA en aquesta activitat avaluable es considerarà falta d'honestedat acadèmica i comporta que l'activitat s'avaluï amb un 0, o sancions majors en casos de gravetat.

Erasmus i alumnat d'intercanvi

Els estudiants Erasmus que necessitin marxar abans de les dates fixades per a l'avaluació ho han de justificar amb un document oficial de la seva universitat d'origen adreçat al Responsable d'Intercanvis del Grau i que acrediti una necessitat de calendari (solapament amb l'activitat acadèmica a la universitat d'origen). Tanmateix, els estudiants d'intercanvi que demanin avançar un examen han de presentar al professor un document escrit de la seva universitat d'origen que justifiqui la seva sol·licitud.

Bibliografia

Durant el curs es facilitaran lectures específiques i es donaran orientacions sobre revistes i publicacions periòdiques on es discuteixen alguns dels temes concrets que es tractaran. A continuació recollim alguns dels volums que poden ajudar a l'alumnat a dotar de més context o aprofundir en cadascun dels àmbits (Mesopotàmia, Egipte, Egeu, Península Itàlica, Llevant Mediterrani) que es treballaran en els diferents blocs. Donades les característiques del curs, no hi ha un manual que es pugui prendre com a referència.

Ayad, Mariam F. 2022: Women in ancient Egypt: revisiting power, agency, and autonomy, Cairo / New York.

Budin, Stephanie Lynn / Turfa, Jean MacIntosh (eds.), 2016: Women in Antiquity, Oxon / New York.

Calvo Maturana, Antonio / Martínez Maza, Clelia / Ortega Cera, Ágata / Prieto Borrego, Lucía, 2022: Fuentes para el estudio de la historia de las mujeres. Granada: Editorial Comares.

Chavalas, Mark, 2014: Women in the Ancient Near East, Oxon / New York.

Creanġa, Ovidiu, 2010: Men and Masculinity in the Hebrew Bible and Beyond, Sheffield.

Deacy, Susan / Malheiro Magalhaes, José / Zacharski Menzies, Jean, 2017: Revisiting Rape in Antiquity. Sexualised Violence in Greek and Roman Worlds, London.

Graves-Brown, Carolyn, 2010: Dancing for Hathor. Women in Ancient Egypt, London / New York.

Hernando, Almudena, 2012: La fantasía de la individualidad, Madrid.

Iriarte, Ana, 2002: De amazonas a ciudadanos. Pretexto gineocrático y patriarcado en la Grecia antigua, Madrid.

- Iriarte, Ana, 2020: *Feminidades y convivencia política en la antigua Grecia*, Madrid.
- James, Sharon L. / Dillon, Sheila (ed.), 2012: *A companion to women in the ancient world*, Blackwell.
- Justel, Josué Javier / Garcia-Ventura, Agnès (eds.), 2018: *Las mujeres en el Oriente cuneiforme*, Alcalá de Henares.
- Laes, Cristian, 2017: *Disability in Antiquity*. London / New York
- Loraux, Nicole, 2004: *Las experiencias de Tiresias (Lo masculino y lo femenino en el mundo griego)*, Barcelona.
- Middleton, Guy D., 2023: *Women in the ancient Mediterranean world : from the Palaeolithic to the Byzantines*, Cambridge, Cambridge University Press.
- Mañas, Irene, 2019: *Las Mujeres y las relaciones de género en la antigua Roma*, Madrid.
- Milledge Nelson, Sarah, 2006: *Handbook of Gender in Archaeology*, Lanham, Maryland.
- Molas, Dolors (ed.), 2007: *Violencia deliberada: las raíces de la violencia patriarcal*, Madrid.
- Morant, Isabel / Ríos, Rosa E. / Valls, Rafael, 2023: *El lugar de las mujeres en la historia*, València, Publicacions de la Universitat de València.
- Picazo, Marina, 2008: *Alguien se acordará de nosotras. Mujeres en la ciudad griega antigua*, Barcelona.
- Robins, Gay, 1996: *Las mujeres en el antiguo Egipto*, Madrid.
- Rodó de Zárate, Maria, 2021: *Interseccionalitat: desigualtats, llocs i emocions*, Manresa.
- Rubiera Cancelas, Carla / Garcia-Ventura, Agnès / Méndez Santiago, Borja, 2023: *Cuerpos que envejecen. Vulnerabilidad, familias, dependencia y cuidados en la Antigüedad*, Madrid.
- Serafim, Andreas / Kazantzidis, George / Demetriou, Kyriakos, 2022: *Sex and the ancient city: sex and sexual practices in Greco-Roman Antiquity*, Berlin / Boston, De Gruyter.
- Stol, Marten, 2016: *Women in the Ancient Near East*, Berlin.
- Watson, Nick / Roulstone, Alan / Thomas, Carol (eds.), 2022: *Routledge Handbook of Disability Studies*, London / New York. 2nd edition.
- Zsolnay, Ilona (ed.), 2017: *Being a Man: Negotiating Ancient Constructs of Masculinity*, London / New York.

Programari

Word o processador de textos equivalent / pdf (acrobat reader)

Grups i idiomes de l'assignatura

La informació proporcionada és provisional fins al 30 de novembre.
A partir d'aquesta data, podreu consultar l'idioma de cada grup a través d'aquest [enllaç](#). Per accedir a la informació, caldrà introduir el CODI de l'assignatura

Tipus de docència	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(TE) Teoria	1	Català	primer quadrimestre	matí-mixt
(PAUL) Pràctiques d'aula	1	Català	primer quadrimestre	matí-mixt